

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **PhDr. Mgr. M. K.**, proti žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 1666/2, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2025, č. j. 10 A 84/2024 - 76,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 7. 2025, č. j. 10 A 84/2024 - 76, **se ruší** a věc **se vrací** městskému soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze se žalobce domáhal podle § 82 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) deklarace nezákonnosti zásahu žalovaného ze dne 11. 7. 2024. Ten dle žalobního návrhu spočíval a) ve vstupu policie do bytu č. X na adrese H., který byl v té době rovněž sídlem žalobcovy advokátní kanceláře, b) v zadržení zbraní kulovnice CZ 557, brokovnice BAIKAL, pistole GLOCK, pistole šorpion vz. 61 a jim odpovídajících průkazů zbraní MU104448, MU103205, MU070835, MU071085 a zbrojního průkazu č. X provedeného v odpoledních hodinách dne 11. 7. 2024 v uvedeném bytě (v dalším textu bude žalovaný označován také jako „policie“). Žalovaný daný zásah provedl základě § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění účinném do 31. 12. 2025, kdy byl zákon o zbraních nahrazen zákonem č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu.

[2] Městský soud žalobu zamítl. V úvodu svého rozsudku zrekapituloval svědecké výpovědi žalobcovy manželky a zasahujících policistů, které tvořily základ skutkového stavu, ze kterého městský soud při právním hodnocení věci vycházel. Městský soud dále

popsal skutečnosti, které vedly policii k posuzovanému zásahu. Poté městský soud vymezil právní rámec sporu.

[3] Následně se městský soud věnoval konkrétnímu hodnocení, zda byly naplněny podmínky pro jednání žalovaného dle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních. V tomto směru vyšel ze záznamů o konfliktních situacích, v nichž měl stěžovatel figurovat, a na které se odvolával žalovaný. Městský soud přitom vzal v úvahu, že žalobce za uvedená jednání nebyl v převážné většině – z rozličných důvodů – nijak „odsouzen“, nicméně tato jednání mohla podle městského soudu mít vypovídající hodnotu pro posuzovaný zásah policie. Podklady z evidence trestních a přestupkových řízení podle městského soudu vypovídaly o možných násilných projevech v chování žalobce vůči jiným fyzickým osobám, popř. majetku, a to i z posledního období před zásahem. Již to dle městského soudu nepochybně oprávněně vzbuzovalo pozornost ohledně chování žalobce v konfliktních situacích. Městský soud odkázal na přílohu 1 vyhlášky č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárníčky první pomoci provozovatele střelnice. Uvedl, že pokud jsou dle ní mezi onemocněními, která vylučují nebo omezují potřebnou zdravotní způsobilost, zařazeny i duševní poruchy nebo poruchy chování, tak bylo odůvodněné podezření policie na možnou aktuální změnu zdravotního (duševního) stavu žalobce oproti době, kdy byl uznán zdravotně způsobilým pro nakládání se střelnými zbraněmi. Podle názoru městského soudu tedy nebylo pochyb, že případná změna duševního stavu (či nastoupení poruch chování) žalobce mohla v souvislosti s nakládáním se zbraněmi odůvodnit obavu z ohrožení žalobcova života nebo zdraví či života nebo zdraví jiných osob.

[4] Ve věci přitom žalovaný pojal právě podezření, že u žalobce došlo ke změně zdravotního stavu ve smyslu duševní poruchy nebo poruchy chování v konfliktních situacích. Na věci proto nic neměnilo (a bylo podle městského soudu zcela nerozhodné) to, že žalobcův praktický lékař v rámci preventivní prohlídky, která však zjevně nebyla zaměřena na vyšetření duševního stavu, nezjistil u žalobce žádnou zdravotní obtíž. Celkově tedy podle názoru městského soudu policie disponovala dostatečně přesvědčivými podklady k tomu, aby byly v případě žalobce dány podmínky k preventivnímu opatření – zadržení věci podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních.

[5] Dále městský soud hodnotil zákonnost průběhu posuzovaného zásahu. Šlo o okolnosti týkající se případného vstupu policie do žalobcova bytu před tím, než žalobce telefonicky udělil souhlas se zadržením zbraní (žalobcova manželka, která byla na místě přítomná se se žalobcem telefonicky spojila, informovala jej o přítomnosti policistů a prostřednictvím tohoto telefonátu také žalobce souhlasil s vydáním zbraní). Dle názoru městského soudu tyto okolnosti nemohly mít žádný vliv na zákonnost postupu policie. Policisté svým jednáním nemohli nijak zkrátit žalobce a jeho rodinu na jejich právech. Naopak umožnili, aby žalobce dobrovolně splnil svou povinnost odevzdat zbraně dle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních. Žalovaný i jinak minimalizoval intenzitu svého zásahu. Podle městského soudu tedy nešlo o nucený vstup policie do bytu dle § 56 odst. 3 zákona o zbraních a ani o neoprávněný zásah, který by byl v rozporu s čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (domovní svoboda).

[6] Policie na místě zásahu rovněž vydala potvrzení o převzetí zadržených věcí, jak vyžaduje zákon o zbraních. Jelikož žalobce na místě nebyl přítomen osobně, vydala policie

pokračování

toto potvrzení jeho manželce. To nemohlo mít za následek nezákonnost postupu policie. Pakliže žalobce v této souvislosti namítal, že policie porušila zákonnou ochranu sídla (jeho) advokátní kanceláře, uvedl k tomu městský soud, že žalobce nepředložil žádné věrohodné tvrzení ani o tom, co konkrétního by policie mohla nad rámec zadržených věcí z bytu odnést. Skutkový stav byl dle městského soudu dostatečně objasněn právě uvedeným potvrzením a výpověďmi jednotlivých osob. Absence záznamu o průběhu zásahu samotného tak neměla zásadní vliv na zákonnost zásahu. Podle městského soudu nebylo možné dospět k závěru, že by daný zásah byl jakkoli nepřiměřený.

[7] Dle městského soudu je policie navíc při posuzovaném zásahu oprávněna vstoupit nejen do obydlí, ale též i do jiných prostor, jako je sídlo advokátní kanceláře. I když byl byt žalobce současně sídlem jeho advokátní kanceláře, nijak to samo o sobě nevylučovalo oprávnění policie do něj vstoupit za účelem zadržení zbraně a dalších věcí podle zákona o zbraních. Rovněž podle městského soudu nebylo třeba, aby byl při zásahu přítomný zástupce České advokátní komory („ČAK“) ve smyslu § 85b trestního řádu, neboť policisté se při posuzovaném zásahu nijak nezajímali o listiny či jakékoli jiné podklady spojené s žalobcovou advokátní profesí, a to ani při otevření trezoru, v němž se kromě zbraní a k nim se vážících dokumentů podle žalobce nacházely i písemnosti týkající se výkonu advokacie). Při něm se policisté zajímali výlučně o zbraně a s nimi spojené dokumenty.

[8] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále *stěžovatel*) kasační stížnost. Dle jejího obsahu šlo o kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[9] V prvním okruhu kasačních námitek stěžovatel nesouhlasí s tím, že by byly splněny podmínky pro zásah policie ve smyslu § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních. Podle stěžovatele nebyl daný zásah odůvodněn jakýmkoli (relevantními) pochybnostmi ohledně jeho zdravotního stavu. Policie nepředložila žádné rozhodnutí, které by konstatovalo, že stěžovatel spáchal přestupek či trestný čin. Veškerá nařčení o stěžovatelově protiprávním jednání mají původ v pomluvách jeho bývalé manželky a jejích rodinných příslušníků a nebylo možné na nich postavit domněnky pro posuzovaný policejní zásah. Městský soud podle stěžovatele dohady policie nesprávně posoudil a navíc mezi ně chybně zahrnul i oznámení o incidentech s A. K. a E. B. (bývalou tchýní), které v danou dobu nebyly vyřešeny. Městský soud tedy podle stěžovatele aproboval nedostatečně zjištěný skutkový stav ze strany policie a poskytl jí „*blanketní poukázku*“ na zabavování zbraní jen podle jejího vlastního uvážení. Protože byl navíc celý zásah nezákonný s ohledem na nedostatečné důvody pro jeho provedení, nebyl stěžovatel dle svého přesvědčení povinen se ani následně podrobit lékařské prohlídce, jak jej k tomu policie posléze vyzvala. I přesto se však o absolvování lékařské prohlídky pokoušel. Jeho ošetřující lékař ale odmítl tuto prohlídku provést a odkázal stěžovatele na psychiatrii a psychologii.

[10] Pokud jde o zákonnost samotného průběhu posuzovaného zásahu z hlediska vstupu do stěžovatelova obydlí, resp. jeho advokátní kanceláře, je dle stěžovatelova názoru odůvodnění rozsudku zcela v rozporu s provedeným dokazováním. Průběh zásahu, k jakému dospěl městský soud, by odporoval standardním postupům policie, na které stěžovatel opakovaně poukazoval. Městský soud nadto neprovedl výsledek příslušníků pohotovostní motorizované jednotky policie, kteří se zásahu také účastnili. Zejména však stěžovatel nesouhlasí s tím, že by jeho manželka udělila souhlas se vstupem policistů

do bytu. Následně dle stěžovatele ani on sám neudělil souhlas s přístupem policistů do trezoru se zbraněmi a písemnostmi.

[11] V posledním okruhu kasačních námitek stěžovatel napadl právní posouzení městského soudu týkající se toho, zda vstupem policie do jeho obydlí nebyla rovněž porušena svoboda výkonu povolání advokáta; městský soud také nesprávně vyhodnotil, zda při zásahu měl být přítomný zástupce ČAK. Stěžovatel nesouhlasí s názorem, že by se posuzovaný zásah týkal jeho postavení výlučně jako fyzické osoby a neměl žádnou souvislost s jeho advokátní činností – jeden z incidentů s A. K. byl totiž vyvolán mj. tím, že jmenovaný o stěžovateli šířil pomluvy, že je špatný advokát.

[12] Dle stěžovatele je navíc zcela v rozporu s ochranou výkonu advokacie, pokud soud nepovažuje za narušení advokacie skutečnost, že se policie volně (tj. bez souhlasu soudu a bez přítomnosti zástupce ČAK) pohybuje v sídle advokátní kanceláře, má přístup do trezoru, který obsahuje nejdůležitější a nejcitlivější spisy stěžovatelových klientů, a může nekontrolovaně získávat z těchto spisů jakékoli informace. Stěžovatelova manželka, která byla zásahu přítomna, není zástupcem ČAK, nevěděla, jak se má v takové chvíli chovat, navíc u trezoru prakticky nebyla, ale uklidňovala děti.

[13] Ke kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný, který navrhl její zamítnutí. Městský soud se podle žalovaného vypořádal se všemi žalobními námitkami a žalobu správně shledal nedůvodnou. Žalovaný je přesvědčen, že při posuzovaném zásahu postupovali policisté v souladu se zákonem o zbraních a rovněž se nedopustili žádných excesů. Neporušili ani jakoukoli další povinnost stanovenou jinými právními předpisy. Dle žalovaného byly splněny všechny předpoklady k tomu, aby policie k předmětnému zásahu přistoupila. Posouzením těchto předpokladů, jakož i jejich řádným odůvodněním, se policie dostatečně zabývala. Rovněž samotný zásah proběhl zcela v souladu s právními předpisy. Zasahující policisté se nedopustili jakéhokoli konfliktního či excesivního jednání vůči rodinným příslušníkům stěžovatele, kteří byli zásahu přítomni. Policie rovněž nebyla povinna provést daný zásah v součinnosti s ČAK, resp. jejím zástupcem, neboť tento zásah se netýkal stěžovatele v postavení advokáta, ale byl veden vůči stěžovateli jako fyzické osobě a držiteli střelných zbraní a s nimi souvisejících dokumentů. Proto zásah nebyl domovní prohlídkou ve smyslu trestního řádu, jak opakovaně tvrdí stěžovatel, ale jednalo se o svébytný a zcela odlišný zásah, ke kterému je policie zmocněna na základě § 56 zákona o zbraních. Z jeho „rekonstrukce“ navíc nevyplynuly jakékoli pochyby o tom, že by se jednání policie týkalo čehokoli jiného než stěžovatelových zbraní a s nimi spojených dokumentů. Policie se naopak nijak nezajímala o stěžovatelovu advokátní činnost či písemnosti s ní spojené.

[14] V následné replice k vyjádření žalovaného stěžovatel znovu zrekapituloval průběh sporů s bývalou manželkou a její rodinou a zopakoval svou výchozí úvahu, podle které nebyly splněny zákonné podmínky pro posuzovaný zásah. Ty měly dle žalovaného spočívat ve změně zdravotního stavu stěžovatele, resp. v jeho nebezpečnosti. K danému zásahu navíc policie přistoupila až zhruba měsíc poté, co bývalá tchýně oznámila konflikt se stěžovatelem. Nadto stěžovatel trvá na tom, že policie vstoupila do bytu bez jeho souhlasu, nebo přinejmenším dříve, než souhlas telefonicky udělil. Vyjádření žalovaného nerozptýlilo ani pochyby o zákonnosti zásahu z pohledu ochrany výkonu advokátní profese.

pokračování

[15] K replice stěžovatele poté zaslal žalovaný další vyjádření. V něm trvá na nedůvodnosti žaloby i kasační stížnosti. Žalovaný upozornil, že v nynějším případě správní soudy posuzují deklaratorní zásahovou žalobu, tedy žalobu směřovanou proti zásahu, který byl již ukončen a dále netrvá. Proto správní soudy vychází ze skutkového a právního stavu v době zásahu. Pro posouzení stávajícího sporu tak nemohou být relevantní opakované stěžovatelovy odkazy na další průběh přestupkových či trestních řízení, která se jej týkají. Navíc ani jejich další vývoj nevyznívá tak, že by u stěžovatele nebyly dány obavy ohledně jeho zdravotního stavu a jeho případné nebezpečnosti pro něj samotného či jeho okolí. V souvislosti s tím žalovaný upozornil, že k předmětnému zásahu ho opravňují již jen důvodné pochybnosti o nebezpečnosti držitele zbraní; jimi se policie důkladně zabývala a odůvodnila je. Žalovaný také upozornil na to, že stěžovatel, který nebyl posuzovanému zásahu bezprostředně přítomen, přetváří skutková zjištění a částečně spekulativně domýšlí skutečnosti, které nebyly prokázány, a které se při zásahu nestaly. Při posuzování zásahu je dle žalovaného naopak možné vyjít jen z výpovědí přítomných policistů a stěžovatelovy manželky, jak to správně učinil městský soud. I stěžovatelova manželka přitom potvrdila, že se policisté chovali korektně a celý zásah koordinovali s ní a telefonicky i se stěžovatelem. V poslední části svého vyjádření se žalovaný znovu vyjádřil i ke kasačním námitkám týkajícím se tvrzeného zásahu do výkonu advokátní činnosti. Zde upozornil na odlišnost institutu domovní prohlídky podle trestního řádu a institutu zadržení zbraně, který je posuzován nyní. Policie jednala na základě výslovného zmocnění obsaženého v § 56 zákona o zbraních, jehož účelem je ochrana života, zdraví a majetku držitele zbraně samotného, resp. dalších osob.

[16] V navazujícím vyjádření stěžovatel zopakoval, že policie dle jeho názoru neměla dostatečné důvody pro provedení zásahu. Opět upozornil na účelové a lživé jednání jeho bývalé manželky, která stojí za útoky na stěžovatele a na niž stěžovatel podal trestní oznámení. Policie mohla zvolit mírnější formu zásahu, než kterou bylo zadržení zbraní v jeho bytě, resp. v sídle advokátní kanceláře. Stěžovatel zopakoval svůj nesouhlas se zjištěním skutkového stavu ze strany městského soudu. Stěžovatelova manželka totiž neudělila souhlas se vstupem policistů do bytu, ale policisté ji naopak samovolně následovali do bytu ještě předtím, než stěžovateli jeho manželka zatelefonovala. Rovněž je nepochybné, že jeho byt v okamžiku zásahu sloužil i jako místo výkonu advokacie. Policie proto svou přítomností v tomto místě porušila odpovídající právní předpisy. Stěžovatelova manželka navíc nemohla po celou dobu a v úplnosti kontrolovat jednání policistů v bytě, neboť se mj. musela věnovat jejich malým dětem. Přítomnost zástupce ČAK v těchto situacích je důležitou pojistkou pro důvěru ve výkon advokacie a podle stěžovatele není dostatečné, že policisté pouze shodně vypověděli, že se zajímali jen o zbraně, a nikoli o dokumenty spojené s výkonem advokátní činnosti.

[17] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Úvodem svého právního hodnocení Nejvyšší správní soud konstatuje, že byť stěžovatel v kasační stížnosti zmínil i námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu (srov. odst. 2 kasační stížnosti), v dalších pasážích kasační stížnosti k ní neuvedl jakoukoli bližší argumentaci. Protože je však nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu rovněž vadou, ke které Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, konstatuje Nejvyšší správní soud, že rozsudek městského soudu dostal požadavkům na jeho přezkoumatelnost, a to jak z pohledu jeho srozumitelnosti, tak i z pohledu dostatečného odůvodnění. Napadený rozsudek je tedy způsobilý věcného přezkumu jak z pohledu skutkových zjištění městského soudu, tak následného právního posouzení takto zjištěného skutkového stavu.

[20] Předmětem stávajícího sporu je posouzení zákonnosti zásahu policie ze dne 11. 7. 2024, jak jej vymezil stěžovatel v žalobě, a který je specifikován výše v odst. [1] tohoto rozsudku. Jak již bylo řečeno, policie uvedený zásah odůvodnila odkazem na § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních.

[21] Podle tohoto ustanovení je příslušník policie oprávněn zadržet zbraň *kategorie A, A-I, B, C nebo C-I, střelivo do této zbraně, zbrojní průkaz, zbrojní licenci, průkaz zbraně nebo zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, povolení k vývozu podle zákona o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, evropský zbrojní pas, v němž jsou zapsány zbraně kategorie A, A-I, B, C nebo C-I, povolení k přepravě nebo hlášení přepravy zbraní a střeliva podle § 50 nebo 50a, pokud existuje důvodné podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob.*

[22] Podle § 56 odst. 3 zákona o zbraních *pokud držitel zbrojního průkazu nebo držitel zbrojní licence na výzvu příslušníka policie neprodleně neodevzdá věci, které mají být zadrženy podle odstavce 2, nebo nesdělí místo jejich uložení a neumožní jejich převzetí policií, je příslušník policie oprávněn vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek, lze-li důvodně předpokládat, že se zde tyto věci nalézají, a zadržet je. Podle odst. 5 téhož ustanovení příslušník policie, který zadržel věc uvedenou v odstavcích 1 a 2, vydá jejímu držiteli na místě potvrzení o převzetí zadržené věci a neprodleně ji odevzdá s uvedením důvodu zadržení příslušnému útvaru policie.*

[23] Z pohledu soudního přezkumu pak v dané situaci platí, že podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[24] Stěžovatel proti zákonnosti posuzovaného zásahu přednesl celkem tři okruhy kasačních námitek, jak byly vymezeny shora v odst. [9] až [12] tohoto rozsudku. Ve zkratce tak Nejvyšší správní soud shrnuje, že v prvním okruhu kasačních námitek stěžovatel nesouhlasí s tím, že by byla splněna jedna ze zákonných podmínek pro provedení zásahu: policie nedisponovala žádným důvodným podezřením, že by u stěžovatele došlo k takové změně zdravotního stavu, která mohla v souvislosti s jeho nakládáním se zbraní

pokračování

představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob; policií vyhodnocené „problematické“ jednání bylo uměle vykonstruováno jeho bývalou manželkou a jejími rodinnými příslušníky a známými, s nimiž měl stěžovatel dlouhodobé konflikty mj. o majetek; stěžovatel byl v této souvislosti zbaven všech trestních obvinění a stíhán nebyl ani v přestupkových řízeních a naopak to byl on, kdo se stal obětí podvodných a klamavých jednání bývalé manželky a jejích rodinných příslušníků. Dále stěžovatel nesouhlasil se zákonností samotného postupu policie při provádění zásahu. Konečně stěžovatel upozornil na skutečnost, že byt, ve kterém se uskutečnil posuzovaný zásah, sloužil zároveň jako jeho advokátní kancelář. Měla být tudíž aplikována i ustanovení týkající se ochrany výkonu jeho advokátního povolání; k tomu však nedošlo.

[25] Z logické návaznosti kasačních námitek se Nejvyšší správní soud zabýval nejprve namítaným nesplněním zákonných podmínek pro provedení zásahu. Městský soud se touto problematikou obsáhle zabýval zejména v odst. 68 až 79 svého rozsudku; příslušné žalobní námítky však neshledal důvodnými. Nejvyšší správní soud s právním názorem městského soudu nesouhlasí a konstatuje, že kasační námitka týkající se nesplnění zákonných podmínek pro provedení zásahu je důvodná. Podle Nejvyššího správního soudu tedy, jak bude rozvedeno dále, nebyly splněny zákonné podmínky pro posuzovaný zásah.

[26] Z citovaného § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních je zřejmé, že k tomu, aby byly splněny zákonné požadavky pro zásah policie upravený v tomto ustanovení, je nutné splnit dvě podmínky: a) je třeba, aby se zadržení týkalo předmětů předvídaných v tomto ustanovení; b) je třeba, aby existovalo *důvodné podezření*, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob (v tomto duchu již odst. 61 rozsudku městského soudu). Mezi účastníky řízení není sporné, že se zadržení týkalo předmětů dle citovaného ustanovení. Stěžovatel však rozporuje naplnění podmínky důvodného podezření o změně svého zdravotního stavu.

[27] K tomu Nejvyšší správní soud úvodem zdůrazňuje, na co upozornil již městský soud ve svém rozsudku, a sice, že nyní je předmětem řízení před správními soudy tzv. deklaratorní zásahová žaloba, kterou se stěžovatel v souladu s § 82 s. ř. s. domáhá určení nezákonnosti již ukončeného zásahu. V takovém případě správní soudy v souladu s § 87 odst. 1 věty za středníkem s. ř. s. vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Zde je tedy třeba korigovat závěr městského soudu prezentovaný v odst. 46 jeho rozsudku, kde městský soud uvedl, že při přezkoumání tvrzeného zásahu vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

[28] Toto pochybení městského soudu však ve svém důsledku nemělo vliv na zákonnost jeho rozsudku. Proto Nejvyšší správní soud nemusel z tohoto důvodu rozsudek městského soudu zrušit. Je z něj totiž patrné, že městský soud při svém právním hodnocení nakonec vycházel právě ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Nejvyšší správní soud však rozsudek městského soudu zrušil z jiných důvodů, které přibližuje níže.

[29] Ohledně skutečností, které policii vedly k posuzovanému zásahu, vyšel městský soud z následujících listinných důkazů: kopie emailové zprávy „*svodná událost*“ ze dne 10. 7. 2024, v níž si policisté sdělují obsah trestního oznámení, které na stěžovatele podala jeho bývalá tchýně po konfliktu ze dne 15. 6. 2024; výpisy z evidence trestního

řízení č. j. KRPA-233749/TČ-2017-001421, č. j. KRPA-269453/TČ-2018-001114, č. j. KRPA-77699/TČ2024-001479, č. j. KRPA-215430/PŘ-2024-001417; oznámení o skutečnostech, že byl spáchán trestný čin, učiněné u Okresního státního zastupitelství v Českém Krumlově ze dne 26. 6. 2024, v němž bývala tchýně stěžovatele sděluje průběh konfliktu se stěžovatelem dne 15. 6. 2024; záznam o zahájení úkonů trestního řízení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Územního odboru Český Krumlov ze dne 9. 7. 2024; vyjádření obvodního lékaře ze dne 6. 5. 2024 o výsledku preventivní prohlídky stěžovatele (k soupisu provedených důkazů viz odst. 53 rozsudku městského soudu). Již městský soud přitom upozornil na – v zásadě – předběžnou, a nikoli meritorní povahu informací, ze kterých policie při rozhodování o provedení posuzovaného zásahu vycházela. Městský soud také uznal jejich relativně nízkou vypovídající hodnotu i to, že ohledně určitých skutků bylo vyšetřování vůči stěžovateli odloženo, neboť se skutek prokazatelně nestal. I přesto však městský soud na základě uvedených podkladů dospěl k závěru, že u stěžovatele bylo dáno důvodné podezření o změně jeho zdravotního stavu, která mohla v souvislosti s nakládáním se zbraněmi představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob (k tomu srov. zejména odst. 69 až 73 rozsudku městského soudu, kde městský soud zdůraznil mj. význam časové souvislosti oznámení o dosud nevyřešených incidentech stěžovatele s A. K. a E. B., přičemž dle městského soudu není zřejmé, že by dané osoby tyto události uváděly ve vzájemné koordinaci a s cílem stěžovatele poškodit). S tímto právním názorem však Nejvyšší správní soud nesouhlasí.

[30] Jak již upozornil Nejvyšší správní soud výše, s ohledem na skutečnost, že se v posuzované věci jedná o tzv. deklaratorní zásahovou žalobu, je podstatný i časový aspekt celého případu. Zákonnost postupu policie se totiž posuzuje zpětně k okamžiku, kdy k předmětnému zásahu došlo. Zde konkrétně šlo o den 11. 7. 2024. Pro naplnění podmínek dle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních tedy bylo podstatné, jakými informacemi disponovala policie k tomuto datu. Mimo jiné právě tato skutečnost vede Nejvyšší správní soud k závěru o tom, že informace, které policie v rozhodnou dobu měla, nebyly dostatečné pro její závěr o důvodném podezření na změnu stěžovatelova zdravotního stavu, a tedy k zásahu dle zmíněného ustanovení zákona o zbraních.

[31] Z podkladů doložených policií i rozsudku městského soudu vyplývá, že policie odůvodnila svůj zásah následujícími incidenty, v nichž stěžovatel figuroval:

– ze dne 10. 5. 2017 – napadení bývalé manželky, v podobě možného ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 trestního zákoníku, v místě jejich bydliště [dle výpisu z evidence trestního řízení však byla věc „neobjasněna“; věc byla odložena před zahájením trestního stíhání dle § 159a odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. l) trestního řádu, tedy proto, že trestní stíhání bylo podmíněno souhlasem poškozeného a souhlas nebyl dán nebo byl vzat zpět; podle evidence trestního řízení byl „*datem procesního ukončení věci*“ den 25. 9. 2017];

– ze dne 18. 7. 2018 – kopání do vybavení prodejny, vyhrožování obsluze a odcizení počítače a EET pokladmy (věc byla skončena dle § 159a odst. 1 trestního řádu, neboť daný skutek nebyl trestným činem; v navazujícím přestupkovém řízení byl případ projednán a vyřešen v příkazním řízení; dle výpisu z evidence trestního řízení byla věc „*procesně ukončena*“ dne 14. 9. 2018);

pokračování

– ze dne 4. 3. 2024 – trestní oznámení ze strany bývalé manželky, dle kterého se měl stěžovatel dopustit týrání jejich společných dětí (dle evidence trestního řízení však byl případě objasněn způsobem „*skutek se nestal*“; toto objasnění se dle dané evidence vztahuje ke dni 26. 9. 2024);

– ze dne 15. 6. 2024 – již výše zmiňovaná událost, kdy měl žalobce dle trestního oznámení neoprávněně vniknout do chaty ve vlastnictví bývalé tchýně a také této osobě vyhrožovat (Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje, Územní odbor Český Krumlov dne 9. 7. 2024 vypracovala „*záznam o zahájení úkonů trestního řízení*“ dle § 158 odst. 3 trestního řádu, neboť dle jejího názoru zjištěné skutečnosti nasvědčovaly tomu, že byly spáchány blíže specifikované přečiny);

– ze dne 20. 6. 2024 – slovní a fyzické napadení A. K.a na valné hromadě; dle evidence trestního řízení mělo jít o přestupek proti občanskému soužití, přičemž ke dni 9. 7. 2024 byl způsob ukončení věci ze strany Policie České republiky označen jako „*§ 74/2 oznámení po šetření*“ (§ 74 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v případě „*oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech*“ stanoví, že o zjištěných skutečnostech sepíše orgán policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Orgán policie učiní oznámení příslušnému správnímu orgánu nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví.).

[32] Jak však již Nejvyšší správní soud naznačil, pro posouzení naplnění podmínek pro provedení předmětného zásahu není v daném případě (deklaratorní zásahové žaloby) podstatné jen to, kolika skutečnostmi policie svůj zásah odůvodnila, ale také otázka, jakými skutečnostmi prokazatelně disponovala *ke dni zásahu* (tedy ke dni 11. 7. 2024) a jak byly tyto skutečnosti relevantní ve vztahu k prokázání *důvodného podezření* o změně stěžovatelova zdravotního stavu, jak to vyžaduje § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních.

[33] Z podkladů předložených policií je zřejmé, že policie v okamžiku zásahu bezesporu disponovala poznatkem o události z 15. 6. 2024, resp. o skutečnosti, že o ní učinila oznámení paní B. O incidentu se příslušný odbor policie dozvěděl dne 10. 7. 2024 (zmíněný e-mail ze dne 10. 7. 2024 obsahoval také informaci o zahájení úkonů trestního řízení), přičemž den poté policie provedla u stěžovatele posuzovaný zásah směřující k zadržení zbraní. Pochybnosti ohledně poznatků policie v okamžiku uskutečnění zásahu však dle Nejvyššího správního soudu panují v případě ostatních událostí, jimiž žalovaný zásah ospravedlňuje. Povědomí o nich totiž policie doložila zmiňovanými výpisy z evidence trestního řízení. Všechny tyto výpisy ovšem byly dle údajů na nich obsažených vygenerovány až dne 8. 10. 2024, *tedy téměř tři měsíce po uskutečnění posuzovaného zásahu*. Z této skutečnosti dle Nejvyššího správního soudu nelze dospět k závěru, že policie v okamžiku zásahu prokazatelně zohlednila i ostatní incidenty. Uvedená skutečnost naopak svědčí spíše o tom, že policie při posuzovaném zásahu vycházela výlučně z událostí, k nimž mělo dojít dne 15. 6. 2024. Ani v průběhu řízení před městským soudem navíc policie netvrdila ani neprokázala jakékoli další úvahy a hodnocení údajné změny stěžovatelova zdravotního stavu, vyjma vlastního úsudku, který byl založen na uvedených incidentech. U nich však, jak již Nejvyšší správní soud konstatoval, vyjma jednoho, panují závažné pochybnosti, že o nich policie v době zásahu skutečně věděla a vycházela z nich.

[34] Incident ze dne 15. 6. 2024 dle Nejvyššího správního soudu nemohl být sám o sobě dostatečný pro naplnění požadavku důvodného podezření na změnu stěžovatelova zdravotního stavu, a tedy zadržení zbraní a zbrojního průkazu podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních. Neobstojí tedy úvahy městského soudu o tom, že byly dány dvě relevantní události – konflikty s paní B. a panem K. –, které ve svých souvislostech ospravedlňovaly zásah žalovaného. Jak navíc konstantně upozorňuje stěžovatel, dne 29. 4. 2024, resp. 30. 4. 2024, tedy v relativně krátké době před posuzovaným zásahem, se stěžovatel podrobil preventivní prohlídce, dle které měl „*všechny výsledky v normě*“. Byť Nejvyšší správní soud dává za pravdu městskému soudu, že preventivní prohlídka se netýkala specializovaného posuzování stěžovatelova psychického stavu, i tuto skutečnost je třeba s ohledem na minimální počet prokázaných informací, ze kterých policie zřejmě při svém úsudku o změně stěžovatelova zdravotního stavu vycházela, vzít v úvahu.

[35] Nejvyšší správní soud navíc doplňuje, že dvě události z pěti, které policie údajně zohlednila (ačkoli to není, jak již Nejvyšší správní soud upozornil výše, prokázáno), se staly v roce 2017, potažmo 2018, tedy zhruba šest až sedm let před zásahem policie. Nehledě na to, že tyto případy skončily (což v rozhodnou dobu již policii mohlo být známo) odložením věci dle § 159a odst. 2 trestního řádu a postupem dle § 159a odst. 1 trestního řádu (viz odst. [31] výše), jen stěží mohou s ohledem na jejich okolnosti svědčit o případné změně stěžovatelova zdravotního stavu v roce 2024 a v tomto smyslu ospravedlňovat relativně invazivní zásah do stěžovatelových vlastnických práv, resp. práva na soukromí. Podobně to platí s ohledem na okolnosti věci, spočívající v poměrně banalitě daného incidentu, také o konfliktu s A. K. dne 20. 6. 2024. Nabízí se, zda žalovaný přinejmenším nemohl postupovat v souladu s principem subsidiarity vůči stěžovateli méně intenzivními postupy (např. předchozí výzvou k odevzdání věci).

[36] V tomto směru lze odkázat na doktrinální závěry, které se sice vztahují k nové úpravě dle zákona č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, který s účinností ode dne 1. 1. 2026 nahradil zákon o zbraních, týkající se ale obdobného institutu „*zadržení zbraně, střeliva nebo souvisejícího dokladu nebo listiny*“ podle § 122 zákona č. 90/2024 Sb. Dle nich „*požadavek nezbytnosti je jedním z hlavních kritérií pro správní uvážení, zda bude k danému zadržení přistoupeno či nikoliv. To ostatně znamená, že institut zadržení zbraně by měl být preventivním opatřením svou povahou subsidiárním, k jehož uplatnění by mělo dojít až ve chvíli, kdy nebude možné sledovaného cíle (zabránění porušení zákona nebo ohrožení života nebo zdraví) dosáhnout jiným (šetrnějším) způsobem. [...] Vedle uvedeného dále obecně platí, že správní uvážení probíhá vždy v mezích ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd.*“ (Dvořák, J., Hejč, D. *Zákon o zbraních a střelivu*. Komentář. § 122. Wolters Kluwer, právní stav k 1. 1. 2026, dostupný v systému ASPI pod ASPI IČ: KO361673CZ). V tomto smyslu vyznívá také důvodová zpráva k zákonu č. 90/2024 Sb., podle které „*zadržení zbraně nebo střeliva představuje zásah do majetkových práv jejich vlastníka, navíc v případě vstupu do obydlí se bude jednat i o zásah do práva na respektování obydlí; je nutno upozornit, že k využití těchto oprávnění policie přistupuje ve zcela výjimečných případech, kdy není možné závažnému porušení zákona o zbraních zabránit jinak*“. Uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje při vědomí, že postup v případě podezření, že zdravotní stav osoby, která s nimi nakládá, představuje v souvislosti s tímto nakládáním ohrožení života nebo zdraví nyní účinný zákon č. 90/2024 Sb. upravuje v rámci § 123 odst. 1 písm. c) v rámci nového institutu „*zajištění zbraně, střeliva nebo souvisejícího dokladu nebo listiny*“.

pokračování

[37] Svým právním závěrem přitom Nejvyšší správní soud nijak nebagatelizuje složitou situaci žalovaného (policie), který musí operativně rozhodovat o aplikaci ochranného preventivního opatření, které má předběžnou povahu (ze strany držitele zbraně, potažmo držitele zbrojního průkazu postačuje již jen kvalifikované ohrožení zájmů a hodnot chráněných zákonem, aniž by muselo dojít k újmě na nich). Policie tak musí na jednu stranu postupovat dostatečně iniciativně, aby nedopustila ohrožení života a zdraví osob, na druhou stranu však tak zdrženlivě, aby do práv jednotlivců nezasahovala nepřiměřeným způsobem [k tomu srov. přiměřeně komentářovou literaturu k § 122 zákona č. 90/2024 Sb. zmíněnou výše v odst. [36] a v ní obsažené související úvahy: „Účelem tohoto oprávnění policejního typu je bezodkladné zabránění v jednání při nakládání se zbraní nebo střelivem jejich držitelem. A to v případě, pokud jde o jednání, kterým buď tento držitel porušuje své povinnosti stanovené zákonem (nejen zákonem o zbraních, ale i jakýmkoliv jiným zákonem, případně stanovené na základě zákona rozhodnutím), nebo které může představovat ohrožení života nebo zdraví (postačí ohrožení, aniž by muselo dojít k újmě).“]. Policie tak z povahy věci v podobných případech jedná často pouze na základě různých dosud neproověřených oznámení, úředních záznamů a jiných poznatků apod., aniž by o relevantních okolnostech měla k dispozici podrobně prověřená fakta, pravomocná rozhodnutí atp. (v tomto směru byly správné příslušné dílčí úvahy městského soudu obsažené v odst. 69 až 71 napadeného rozsudku).

[38] Na druhou stranu to však nic nemění na tom, že v nyní projednávané věci nebyly naplněny podmínky pro zadržení zbraní a dokladů s nimi spojených dle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních spočívající v tom, že by u stěžovatele v době zásahu bylo *prokazatelně* dáno *důvodné* podezření o takové změně zdravotního stavu, která mohla v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob.

[39] Nejvyšší správní soud tedy shledal důvodným hned první a výchozí okruh kasačních námitek. Ty spočívaly v tom, že nebyly splněny zákonné podmínky pro zásah policie podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních. Z toho důvodu se Nejvyšší správní soud pro nadbytečnost nezabýval zbylými dvěma okruhy kasačních námitek, kterými stěžovatel napadal průběh posuzovaného zásahu, resp. poukazoval na skutečnost, že v jeho bytě se rovněž nacházelo i sídlo jeho advokátní kanceláře.

[40] Nejvyšší správní soud doplňuje, že nebyl důvod zabývat se důkazy, které stěžovatel předkládal v řízení o kasační stížnosti, a které měly dokumentovat následný vývoj věci [např. průběh přestupkového řízení (a následných kroků Policie České republiky) týkajícího se konfliktu s A. K. nebo podání trestního oznámení na stěžovatelovu bývalou manželku v souvislosti s majetkovými dispozicemi ohledně chaty, kde se dle paní B. měl odehrát incident ze dne 15. 6. 2024]. Jak již totiž Nejvyšší správní soud opakovaně zdůraznil, rozhodný byl skutkový a právní stav ke dni, k němuž došlo k zásahu žalovaného. Stejně jako nemůže pozdějšími poznatky a skutečnostmi argumentovat žalovaný, nemůže tak činit ani stěžovatel.

[41] Z výše uvedeného důvodu tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelova kasační stížnost byla důvodná, proto zrušil rozsudek městského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta před středníkem s. ř. s.). V dalším řízení je městský soud vázán právní názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení navíc městský soud rozhodne také o náhradě

nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že procesně vycházel ze znění soudního řádu správního účinného do 31. 12. 2025, tudíž nemohl ve věci sám rozhodnout, jak mu nově s účinností od 1. 1. 2026 umožňuje § 110 odst. 2 s. ř. s. Dle přechodného ustanovení k novele soudního řádu správního, která uvedenou možnost zakotvila (zákon č. 314/2025 Sb.), se totiž kasační stížnosti podané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona projednají podle soudního řádu správního ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (srov. část sedmou, čl. XI, bod 3 zákona č. 314/2025 Sb.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu